

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0 2244 2067

เรื่อง พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562
ผู้เรียบเรียง นางสาววิจิตรา ประยูรวงษ์ วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ
ออกอากาศ กุมภาพันธ์ 2563

ด้วยวิสัยทัศน์ของประเทศไทยตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) มุ่งหมายให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งระบบเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและส่งผลให้เกิดการยกระดับรายได้จากระดับรายได้ปานกลางไปอยู่ในระดับรายได้สูง ซึ่งความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจเกิดจากความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และความสามารถในการแข่งขันนั้นเกิดจากความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการสร้างนวัตกรรมเป็นหลักเพื่อพัฒนาประเทศขึ้นสู่ “ระดับนวัตกรรม” (Innovation-Driven Stage) ของการพัฒนา ดังนั้น จึงได้มีประกาศจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามความในพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2562 ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 แต่ทั้งนี้กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม ยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยรวมถึง การพัฒนาบุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน และการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างความเชื่อมโยงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

คณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. .... ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2561 เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยมีเหตุผล คือ เนื่องจากการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องอาศัยวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งจำเป็นต้องเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและนวัตกรรม ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ให้สนองต่อความต้องการของประเทศ เพื่อให้นโยบายยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรที่จะให้มีกฎหมายเพื่อส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมให้เหมาะสม ครอบคลุมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2562 โดยกำหนดให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 26 พฤษภาคม 2562

พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 39 มาตรา แบ่งเป็น 4 หมวด คือ หมวด 1 บททั่วไป หมวด 2 การดำเนินงานตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1) นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ส่วนที่ 2) งบประมาณและการพัสดุ ส่วนที่ 3) บุคลากรวิจัยและนวัตกรรม ส่วนที่ 4) ข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรม ส่วนที่ 5) การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ และส่วนที่ 6) มาตรฐานการวิจัยและจริยธรรมการวิจัย หมวด 3 การบูรณาการการปฏิบัติการของหน่วยงานในกำกับของรัฐมนตรี หมวด 4 บทกำหนดโทษ และบทเฉพาะกาล

สาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ คือ การกำหนดหน้าที่ของรัฐในการให้การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม พัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ของประเทศ ทั้งระบบ โดยให้มีการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดสรรงบประมาณและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ การกำกับดูแลหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงการบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน

พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 นับได้ว่าเป็นกฎหมายที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อรองรับการดำเนินการของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้สามารถขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีมาตรการในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถยกระดับความสามารถในการผลิตและการบริการ ตลอดจนความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศและความเป็นอยู่ของสังคม รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการรับและถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งภายในและจากต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

บรรณานุกรม

- นารีลักษณ์ ศิริวรรณ. (กันยายน 2562). **กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม**. สืบค้น 1 กุมภาพันธ์ 2563 จาก https://library2.parliament.go.th/giventake/content_royrueng/2562/rr2562-sep1.pdf
- “ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)” (13 ตุลาคม 2561). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก, น. 1-71.
- “พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562” (25 พฤษภาคม 2562). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 136 ตอนที่ 68 ก, น. 1-18.
- “พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2562” (1 พฤษภาคม 2562). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก, น. 1-6.
- พิรุวรรณ กิตติคุณ. (มกราคม 2562). **การปฏิรูประบบราชการ: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม**. สืบค้น 1 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2562/hi2562-002.pdf>
- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... **พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ....** (27 กุมภาพันธ์ 2562). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, สำนักกรรมการ.